

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 57857-05-16 הפנים נ' זיוד(אסיר)

לפני כב' השופט אברהם אליקים, סגן נשיא

שר הפנים

העותר

נגד

עלאא זיוד (אסיר)

המשיב

נוכחים:

ב"כ העותר – עו"ד אורלי מירון שקד ועו"ד עמית קורן
ב"כ המשיב – עו"ד סאוסן זהר ועו"ד עודד פלר
המשיב באמצעות השב"ס
המתורגמנית לשפה הערבית, זויה עיסאוי

פרוטוקול

עו"ד מירון שקד

לשאלת ביהמ"ש לאור האמור בעיקרי הטיעון מטעם המשיב, מה היא עמדת העותר לטענה שטיעונים ומסמכים שנוצרו לאחר הגשת העתירה, לא היו בפני מקבלי החלטות שהביאו להגשת העתירה והאם לא ראוי לשקול השבת הנושא לדיון בפני שר הפנים, שיוצגו בפניו מלוא הנתונים, אני משיבה שאכן אפתח בדברים אלה, ענייננו בבקשה ששר הפנים מבקש שבית המשפט יעשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 11ב'2 לחוק האזרחות ויורה על ביטול אזרחות המשיב בשל הפרת אמונים למדינת ישראל. אכן בשנה שחלפה מאז הוגשה הבקשה, המציאות המנהלית לא קפאה על שמריה וחלו תמורות ותיקונים, הן בהוראת חוק האזרחות והן בנסיבות אשר מלוות את עניינו של המשיב.

בשלב זה בית המשפט פנה אל המשיב ושאל אם הוא זקוק למתורגמנית ומשהשיב שלא, שוחררה המתורגמנית

עו"ד מירון שקד

בהתאם ענייניו של המשיב המשיך להיבחן. הרשות המנהלית לא עצרה את פעולתה ולא הפסיקה לבחון את העובדות בראי החוק וכשנמצא שחל שינוי בהוראות החוק ונמצא שיש מקום להשלים את ההחלטה, דן המבקש והכריע גם בשאלת המעמד החלופי שיינתן למשיב לאחר ביטול האזרחות, ככל שיאשר זאת ביהמ"ש והמבקש החליט גם בסוגיה זו. לשאלת ביהמ"ש האם יש מסמך על כך, אני משיבה שהחלטה מוצאת את ביטויה בעמדה שהוגשה במסגרת עיקרי הטיעון ולפיה, ככל שתבוטל האזרחות, הרי שבדעת המבקש ליתן למשיב רישיון ישיבת ארעי.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 16-05-57857 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 מלכתחילה, וגם עוד קודם לתיקון 13 להוראת החוק, כלומר, בשלב בו הוגשה הבקשה והסמכות
2 שהייתה מסורה לביהמ"ש הייתה סמכות כפולה, גם להיעתר לבקשה ולבטל את האזרחות וגם
3 להחליט בדבר המעמד החלופי, בשלב ההוא, מבחינת המבקש, מבחינת שר הפנים, התקבלה והתגבשה
4 העמדה, שנסיונות המקרה מצדיקות ומתאימות לפנות בבקשה שהוגשה לביהמ"ש.
5 עם התקדמות הליכי החקיקה בנגוע לתיקון 13, אם יורשה להעיר בהערת אגב, זה תיקון שהתקבל
6 באופן עצמאי ללא קשר לכתב התשובה שהוגש בהליך זה, על אף המשקל שמייחסת המדינה לכתב
7 התשובה. ככל שהתקדמו ההליכים, היה ברור שעל שר הפנים לגבש עמדתו וליתן החלטה באשר
8 למעמד החלופי, שיינתן ככל שבקשתו תענה.
9 במסגרת הבחינה הזו של הנסיבות המשתנות, הובאו בפני השר וכמובן בפני היועמ"ש עמדות כל
10 הגורמים המקצועיים ולאחר דיונים, גובשה העמדה, כפי שמצאה את ביטויה בעיקרי הטיעון, כפי
11 שזכר בעיקרי הטיעון, עמדת היועמ"ש הייתה שמתן רישיון ישיבת ארעי, נותן מענה ראוי בנסיבות
12 העניין, מאזן כהלכה בין השיקולים השונים, כאשר מחד, מבטיח את שמירת עיקרון של הזכויות
13 החברתיות אבל מנגד, מבטא את היחלשות הזיקה בין המשיב לבין המדינה.
14 שר הפנים, המבקש, מצא מלכתחילה, שמעמד זה של תושב ארעי, מטה את מאזן הכוחות לטובת
15 המשיב יתר על המידה. יחד עם זאת, במצב החוקי הקיים וכאשר מבחינת מדרג הרישיונות שאפשר
16 ליתן לאדם ששוהה בישראל, אין בעת הזו רישיון ישיבה במדרג נמוך יותר, שיכול היה להתאים
17 בנסיבות העניין.

עו"ד קורן

19
20 כדי לשפוך קצת אור על צורת התקדמות התהליך עד עכשיו, סעיף 11 ב' 2 לחוק, מנוסח באופן כזה
21 שניתן לכאורה להבין ממנו שיש בו תהליך דו שלבי. יש החלטה לבקש מביהמ"ש לאשר שלילת אזרחות
22 בשלב א' וצורך לקבוע מעמד חלופי בשלב ב'. אפשר לקרוא את הדבר מלשון הסעיף שמתחיל בכך
23 שאדם עשה מעשה בלשון עבר ובהמשך, נאמר שאם יוותר ללא אזרחות בעתיד, יינתן בעתיד מעמד
24 חלופי למעמד שנשלל בגין המעשה שנעשה.
25 לכן כאשר גובשה ההחלטה הראשונה לפנות לביהמ"ש הנכבד בבקשה ליתן החלטתו, היא הוגשה רק
26 ביחס לשלב הראשון והיא לא השתרעה על השלב השני. השלב השני, נוצר בין היתר בעקבות תיקון
27 החקיקה, שאפשר לביהמ"ש הנכבד הזה בסעיף 11(ו1) לדון בשני חלקי ההחלטה עם שני החלקים
28 מוגשים בעת ובעונה אחת. לכן הן לנוכח מצוות המחוקק והן לנוכח שיקול היעילות והימנעות
29 מהכרעות סותרות, היה טבעי שאנו נבקש לצרף לביקורת השיפוטית גם את הפן הנוסף שבראייתנו
30 הוא לא שינוי חזית, אלא פן ממשיך להחלטה לפנות לביהמ"ש בבקשה לשלילת האזרחות בשלב
31 הקודם. אנו סברנו שדי בכך שנציג את ההחלטה המשלימה בתוך עיקרי הטיעון. אין החלטה פורמלית.
32 מאחר ומדובר בהליך ראשוני ללא תשתית של פרקטיקה מבוססת סברנו לתומנו שאת השלב המשלים

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 16-05-57857 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 הנוסף של ההחלטה אפשר להציג בפני ביהמ"ש באמצעות טיעון ולא באמצעות החלטה פורמלית, כפי
2 שביהמ"ש מצפה ורגיל בצדק כמובן ואם ביהמ"ש חושב שכך ראוי, אז נשקול את עמדתנו.
3 שאלת חוות הדעת של השב"כ היא שאלה אחרת, כאן בוודאי אין הרחבת חזית. עוד בפני הועדה
4 המייעצת הוצג החומר החסוי והעמדות המקצועיות של גורמי השב"כ, עמדו בפני כל שרשרת הגורמים
5 המחליטים עד לנקודה שבה הוגשה הבקשה לביהמ"ש לקבל אישור לביטול האזרחות. נכון הדבר
6 שחוות הדעת עצמה כמסמך נערכה מאוחר יותר, במסגרת ההליכים הנוכחים אבל היא הוכנה על מנת
7 להציג באופן הראות והמושכל ביותר, חומר שכבר הונח ונשקל קודם לכן, בין היתר, לנוכח ציפית
8 חבריי שיינתנו להם פרטים טובים יותר לטענה שנראתה להם פחות מידי ברורה בכתב התשובה.

9
10 עו"ד סאוסן זהר
11 לשאלת ביהמ"ש מה עמדתכם לשאלה הנקודתית ולפיה, לאפשר לעותר לעדכן עמדתו תוך התייחסות
12 גם לטיעונים מפיעם ולהמשיך את הדיון לאחר מכן, כמובן לאחר שתינתן לכם אפשרות תגובה, אני
13 משיבה שאנו מתנגדים לתיקון הפגם. הפגם המנהלי יורד לשורש העניין ויוצר פגיעה מהותית ואנו לא
14 יכולים לאפשר תיקון הפגם בשלב הזה של הדיון.

15
16 עו"ד מירון שקד
17 אם נזכר שאין זה הליך רגיל והפרוצדורה היא מעט שונה ובוודאי ראשונית מעצם טיב ההליך, כהליך
18 ראשון מבין שניים, שביהמ"ש התבקש לעשות שימוש בסמכותו זו, גם בהינתן כל אלה, הרי שגם
19 בהליך זה, על ביהמ"ש להחיל ביקורת מנהלית על כל המשתמע מכך ובפרט, וגם בהליך זה, ביהמ"ש
20 אינו אמור להחליף את שיקול דעת הרשות בשיקול דעתו שלו אלא עליו לבחון את החלטת המבקש
21 כאשר פנה בבקשה לבחון את ההליך בו נקט המבקש בטרם הוגשה הבקשה ובטרם התקבלה החלטה
22 ולוודא כי נעשו באופן סביר, מבלי שנפלו פגמים היורדים לשורשו של עניין. הרי לא בכדי נותב ההליך
23 לבית משפט נכבד זה.

24 אחזור על מה שהערנו קודם ואציין זו פעם נוספת, הגם שענייננו במציאות מנהלית מתפתחת, הרי
25 שמלוא המידע הובא בפני הגורמים, כך לגבי עדכון החקיקה, כך באשר לנסיבות עניינו של המשיב
26 ובוודאי בכל הנוגע לעמדת גורמי השב"כ.

27 באשר לטענות המשיב כנגד חוקיות הוראות סעיף 11(ב)(2) לחוק האזרחות, הרי שהוראת החוק
28 מאפשרת ביטול אזרחותו של אדם בהינתן הנסיבות והתנאים שפורטו בחוק. אין חולק כי יש בכך
29 משום פגיעה בזכות יסוד ואף אין חולק ואין מחלוקת בין המבקש לבין המשיב באשר למעמדה או
30 חשיבותה של האזרחות. עם זאת, עמדת המבקש היא, שהפגיעה או זכות לאזרחות בהתקיים
31 ההוראות שהוגדרו בחוק, היא חוקתית ואשר עומדת במבחני פסיקת ההגבלה, היא מיידית, נקבעה
32 בהוראת חוק ברורה ומפורשת וניתנה לתכלית ראויה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 16-05-57857 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 המבקש יחזור ויפנה לפירוט בעיקרי הטענות מטעמו באשר לטענות החוקתיות ויחזור ויטען, שלא
2 בשלה העת להכריע בטענות החוקתיות האלה. המבקש יטען שבכל הנוגע לאותם טענות חוקתיות
3 ואותם תרחישים אשר פרש המשיב בעיקרי הטענות מטעמו, הרי שאין להידרש אליהם אלא ככל
4 שהדברים באים לידי ביטוי במקרה הקונקרטי שבפנינו, שהרי בפני ביהמ"ש מובא מקרה פרטני של
5 אדם אשר עשה מעשה שגם בהקשר זה, אין מחלוקת באשר ליושבים באולם, לטיבו של המעשה ולפיכך
6 גם לא יכול להיות חולק כי מעשיו של המשיב מהווים משום מעשה טרור ולפיכך בהכרח עונים על
7 הגדרת הפרת אמונים למדינה וכאשר אלה הדברים, ממילא, הוראת החוק ברורה, אין כל עמימות או
8 מתחם שיקול דעת שגדרו אינו ברור. בפנינו מקרה חמור המצדיק יישומו ומימושו של החוק.
9 נוסף ונעיר כי, אכן כאשר אנו בוחנים את הגדרתו של מעשה הפרת אמונים לצד אותן עבירות פליליות
10 חמורות אשר נמנות בסעיף, אנו מופנים גם למעשה טרור כהגדרתו בחוק למניעת טרור. הגדרה זו היא
11 רחבה יותר בהשוואה לעבירות האחרות הנמנות בסעיף, אולם, זו נגזרת ישירה מעצם טיבו וטבעו של
12 מעשה הטרור, קרי, מעשה שנעשה מתוך מניע מדיני, דתי, לאומני או אידיאולוגי.
13 כאמור בחינת עניינו של המשיב, מלמדת כי החוק מומש בנסיבות ברורות ומובהקות של מעשה טרור
14 ולפיכך המבקש לא נדרש למלאכת פרשנות סבוכה ואף בית המשפט הנכבד, אינו נדרש לכך משעה
15 שהדברים ברורים על פניהם.
16 נזכיר כי עניינו באחד משני מקרים ראשוניים המתבררים בימים אלה בבית המשפט, שבהם התבקש
17 בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו וזאת, כאשר עניינו בחוק אשר תוקן בשנת 2008 את הועברה
18 הסמכות לבית המשפט.
19 עוד נוסף ונטען כי, בניגוד לטענות המשיב בעיקרי הטענות מטעמו, אין עניינו בחקיקה מכוונת
20 לאוכלוסיית יעד מסויימת ואף לא בחקיקה המהווה כר לאכיפה בררנית. גם בהקשר זה, הטענות באשר
21 ליישומו העקרוני האפשרי של החוק, אינו יכול להתברר אלא בראי המקרה הקונקרטי הפרטני המונח
22 בפנינו. בהיות בקשה זו אחת משתי בקשות ראשונות, הרי כפי שצינו בעיקרי הטענות, לא ניתן להצביע
23 על דפוס אכיפה מסויים, בדיוק כפי שלא ניתן להצביע על העדרו של דפוס כאמור.
24 ככל שמבקש המשיב להצביע על פגם בדבר החקיקה ולפיו, הוראת החוק היא כזו שמאפשרת יישום
25 בררני או יישום רק כלפי אוכלוסיות מסויימות או יישום המונע משיקולים זרים, כל אלה לא ניתן
26 לבחון אותם היום בראי העובדות המצויות בפנינו. היום יש בפנינו שני מקרים ראשוניים מאז תוקן
27 החוק בשנת 2008, כל אחד מהם עומד בפני עצמו ועומד יציב על רגליו שלו. דווקא מיעוט המקרים,
28 הם אלה אשר סותרים את הטענות ואת החששות שמוצגים על ידי המשיב.
29 כאמור בכל הנוגע לתכלית החקיקה, הצבענו על התכלית הצהרתית והרתעתית אשר כאמור נתמכת
30 בחוות הדעת של השב"כ. כפי שהערנו גם בדיון הקודם, ככל שמבקש בית המשפט, ניתן להבהיר
31 היבטים מסויימים בנוגע לחוות הדעת באמצעות עורך חוות הדעת.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 16-05-57857 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 כמו שהזכרנו חוות הדעת, הגם שנערכה עכשיו, הרי נסמכת על מידע שהובא בפני הגורמים השונים
2 לאורך כל ההליך ובוודאי אין עניינו בחוות דעת אשר הופיעה פתאום מבחינת יש מאין אלא במידע
3 מפורט. עוד נבקש להעיר, כפי שגם הובא בחוות הדעת, מדובר בהערכות של הגורמים המוסמכים,
4 הערות מושכלות בהתבסס על מכלול הידע הקיים. אכן היישום של הוראת החוק הוא יישום ראשוני
5 ולכן בדומה לכל יישום ראשוני של רגולציה כזו או אחרת, הרי שניתן לכנות יישום ראשוני זה
6 כ"ניסיון" אבל ניסיון אינו במשיב כי אם בציבור כולו אשר רק בהמשך ניתן יהיה להביא ממצאים
7 ממשיים באשר לכוחו ההרתעתי של הליך שלילת האזרחות.
8 נחזור ונציין כי אין עניינו בענישה נוספת לזו שפסק בית המשפט בהליך הפלילי, המדובר באמצעי
9 מנהלי נוסף שמסור לרשות בדומה לכלים מנהליים אחרים הקיימים בתחומים שונים וכפי שידוע, הרי
10 שהבקשה הוגשה לבית המשפט עוד קודם נדרש בית המשפט בהליך הפלילי לגזר הדין, כך שעצם הגשת
11 הבקשה הייתה ידועה והובאה בגדר מכלול השיקולים שנסקלו על ידו.
12 אבקש להתייחס גם לטענות המשיב באשר למעמד החלופי שיינתן לו. כאמור, מתן רישיון ישיבת ארעי
13 מהווה מענה מאוזן וראוי לנסיבות עניינו, הכל כפי שפורט בעיקרי הטיעון. אעיר רק שבטיעוני
14 המשיב, מבקש הוא לטעון דבר והיפוכו כאשר מהצד האחד, הוא טוען כי הבקשה לשלילת אזרחות
15 פגומה באשר לא כללה החלטה בדבר מעמד חלופי אשר לשיטתו, התחייב כתנאי סף בטרם תוגש בקשה
16 כאמור והגם שאין זה תנאי סף, הרי שנדרש המבקש לעניין זה וגיבש את החלטתו. מן הצד האחר טוען
17 המשיב, שאין להורות על מעמד חלופי בעת זו שהרי המשיב מרצה עונש מאסר ממושך ומתן מעמד
18 חלופי לא נדרש ועלול לפגוע בסיכוי שיקומו של המשיב למשל. אלה טענות שאינן מתיישבות זו עם זו
19 ובוודאי שאין ליתן לאף לא אחת מהן, משקל כזה המביא לדחיית הבקשה.
20 אחזור על האמור וכן אציין שיש בפנינו היום, בדיון הזה, הסכמה או תמימות דעים מתד באשר
21 למעמדה וחשיבותה של הזכות לאזרחות ומנגד יש גם תמימות דעים באשר לחומרת המעשה שנעשה
22 ולהיותו מקרה מובהק של הפרת אמונים. כפי שהראינו בנסיבות המקרה ולאור ההליך הסדור
23 שהתקיים במקרה שבפנינו, הרי שלא נפל פגם לא בהליך ובוודאי לא בהחלטה של השר כאשר פנה
24 לביהמ"ש וביקש ממנו לעשות שימוש בסמכותו וזאת אחזור ואבקש שביהמ"ש יקבע.

עו"ד קורן

27 לגבי עמימות והרתעה ובשלות. אם הבנו נכון את טענת חבריי לגבי עמימות, הסמכות בהקשר הנדון,
28 דעתנו היא, שהעמימות הנובעת ממעשה טרור, הינרנטית להגדרת המונח טרור וחוק המאבק בטרור,
29 מאחר והיא כוללת את המרכיב האידיאולוגי מבלי לפרט איזה סוג של אידיאולוגיה יכולה להניע
30 שימוש בסמכות ואיזה לא. ישנם סוגים רבים של אידיאולוגיות וסוגים רבים של אידיאולוגיות יכולות
31 להוביל לעשיית מעשה טרור ולכן יש חשיבות לבדיקת החוקתיות גם במקרה הנדון, לא בשלב שבו
32 נשאלת השאלה האם יש או אין פגיעה חוקתית, שהוא השלב הראשון של הביקורת החוקתית אלא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 16-05-57857 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 בשלב השני, שהוא שלב בדיקת התנאים של פסיקת ההגבלה שבמסגרתו יש אכן טעם לבחון האם
2 בהקשר הנדון הפעלת ההגדרה של מעשה טרור, הולמת את ערכיה של מדינת ישראל כאשר מדובר
3 בטרור על רקע אידיאולוגי לאומני, כפי שנקבע בין היתר בפסק הדין הפלילי או להבדיל, מהאפשרות
4 להפעיל את הסמכות שבחוק כאשר רק לשם דוגמא, מדובר באידיאולוגיה למשל של שמירת הסביבה
5 או מלחמה בחור באוזון. גם בעניין של הפעלת הסמכות יש לדון לשיטתנו באספקלריית פסיקת
6 ההגבלה כלומר לדון באופן בו החוק מיושם ולא לדו בשאלת החוקתיות באופן מופשט. זה גם מה
7 שמוביל להערה השנייה לגבי דוקטרינת הבשלות. אנו מבקשים לחדד, הדוקטרינה רלוונטית מבחינת
8 הבשלות היישומית ולא המופשטת, כיוון שיש לבחון האם הפעלת החוק לתכלית של מאבק במעשה
9 טרור לאומני היא ראויה והאם הבקשה שהוגשה לבית המשפט היא מידתית על פי עמדות גופי
10 המקצוע ולטענתנו, השאלות האלה לא יכולות להיבחן אלא במקרה הנוכחי הפרטני, במובן הזה
11 הביקורת היא פרטנית ולא כוללנית מאחר שכפי שהסברנו, האפקטיביות התוצאתית של המהלך,
12 תבחן בבוא העת.

13 הבשלות שאנו טוענים שצריך לחשוב עליה בנסיבות העניין מבוססת על חוות הדעת המקצועית של
14 השב"כ שמסבירה את הפן ההרתעתי שבמהלך והיא מבוססת על נתונים ומומחיות שצופים פני עתיד
15 באופן שאיננו יודעים כרגע, בוודאות, האם התוצאה תושג או לא. ההנחה היא, שהתוצאה תושג אבל
16 מוקדם ולכן לא בשל המצב העובדתי כרגע לקבוע, שהשימוש בסמכות במקרה הנדון נכשל במבחני
17 פסיקת ההגבלה, כפי שסבורים חבריי, מאחר ומבחינת המידתיות אינם יכולים בשלב הזה, לפי המידע
18 הנוכחי להסתכם באמירות סופיות ומוחלטות.

19 לגבי ההרתעה, לכל אורך הדיון חבריי תוקפים את התכלית ההרתעית וטוענים שמדובר בניסיון
20 בני אדם. לטענתנו חבריי טועים. התכלית ההרתעית אכן משותפת לאכיפה מנהלית ולאכיפה פלילית
21 וגם עונש רגיל במשפט פלילי רגיל, מכיל בין היתר, תכלית ההרתעית ואם חבריי צודקים הרי גם אז
22 מדובר בניסוי בבני אדם, שכן, הטלת עונש על יחיד מתיימר המשפט להשיג תוצאה שמרתיעה את
23 הרבים. דעתנו היא, שהתפיסה הזו היא תפיסה ראויה, נכונה, מושרשת גם במשפט הפלילי וגם כמובן
24 במשפט המנהלי. השימוש בסמכות המנהלית, אכן מוצדק שיהיה מבוסס על תכלית הרתעית כלפי
25 הציבור, כלפי הרבים, למרות שהסמכות מופעלת על היחיד ואין בדבר שינוי לתפיסות מושרשות
26 בשיטת המשפט הישראלית הנוהגת. במקרה המסויים הזה, מאחר והמשיב יושב כרגע בבית סוהר,
27 וממילא חלק ניכר מחירותו נשלל, דווקא מקרה מסוג זה מאפשר באופן מדוייק יותר לבחון האם
28 ניתן להרתיע את הרבים מבלי לפגוע יתר על המידה בחירויות היחיד.

29

30

עו"ד זהר

31 הקו שלנו ברור, נהיר, מובנה ומבוסס על הניתוח החוקתי שנקבע הן בסעיף 8 לחוק יסוד כבוד אדם
32 וחירותו פסיקת ההגבלה והן על אופן הניתוח החוקתי שנקבע ע"י בג"צ. זה הקו שלנו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 57857-05-16 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 אנו חוזרים וטוענים שדין הבקשה להידחות על הסף. אני רוצה להגיב ואיני רוצה לחזור על הטיעונים
2 שלנו, אני רק רוצה לחדד בתגובה את הנושא בכמה נקודות והראשונה שינוי חזית ואבקש להראות
3 זאת ב- 4 רמות, הרביעית התווספה לאחר טיעוני חבריי בעל פה.
4 הרמה הראשונה השינויים בחוק שחלו מאז הגשת הבקשה לביהמ"ש ועד היום, מובילים לכך שהשוני
5 בהוראת החוק מובילים להימצאות בקשה לגמרי שונה מזו שהייתה בפני ביהמ"ש בעת הגשת הבקשה
6 ללא כל שכן, מזו שעליה ביקשנו אני וחברי עו"ד פלר להגיב בכתב התשובה.
7 השוני בהפניה להגדרה מה זה מעשה טרור, אינו עניין של מה בכך, כשהוגשה הבקשה הייתה הגדרה
8 אחת עם הפניה לחוק אחד ועכשיו בפנינו חוק אחר לגמרי עם הגדרה אפילו יותר רחבה. המדינה ניסתה
9 גם לאורך הטיעון וגם לאורך הטיעונים בכתב, לנסות ולבסס שמדובר במעשה טרור אבל לטעמנו,
10 לשווא. מה שאנו שמנו לב, שהיו נימוקים כלליים, סתמיים אפילו שלא קישרו ולא עמדו בנטל כדי
11 לבוא ולהראות לביהמ"ש שאכן יש עמידה בהגדרה ואין אפילו נימוק כלשהו, מדוע המצב המשפטי
12 הקודם הוא עדיין רלוונטי, המצב המשפטי שביסס את הגשת הבקשה, עדיין רלוונטי היום. אנו
13 מדברים על בקשה לביטול אזרחות ולא פגיעה באיזה זכות אחרת לגמרי. זו לא בדיחה ולא עניין של
14 מה בכך והנה לאורך הגשת הבקשה, עיקרי הטיעון בכתב וגם הטיעונים בעל פה, אנו רואים קו מזוגזג,
15 עמום, מעורפל, שמנסה כל פעם להסדיר ולהמציא עצמו מחדש ועם זה לא לכשעצמו פגיעה בחובת
16 ההגינות שרשות מנהלית מחוייבת כלפי אזרח וחובת תום הלב, אז מהי חובת ההגינות? לא זו בלבד,
17 אלא שלצערי גם אני חייבת לטעון טענה חדשה, שעצם הרחבת הטיעונים והזגזוג בנימוקים והמצאת
18 הנימוקים מחדש כל הזמן, פוגעת בזכות החוקתית להליך הוגן.
19 הרמה השנייה היא עניין תנאי הסף. אנו טענו וכדי לחדד ולא לחזור על הטיעונים, אנו טענו וגם זה לא
20 דבר של מה בכך, שהחוק קובע תנאים קודמים שהם תנאי סף לפני הגשת בקשה לבית המשפט לפי
21 חוק האזרחות. כאן, אנו מתבשרים שמה שנכלל בעיקרי הטיעון מצד המדינה הוא בכלל עמדה,
22 לשאלת ביהמ"ש הושב שמדובר בעמדה של שר הפנים שהובאה בעיקרי הטיעון והמדינה לא הצליחה
23 כי אין לה, כי אין החלטה מנומקת. העובדה שאין החלטה שלגביה ביהמ"ש יכול להעביר ביקורת
24 שיפוטית, אומר שאין תשתית ראייתית, הדברים לא נבחנו. ההחלטה וגם העמדה, גם אם נקח זאת
25 בתור עמדה, גם עמדה זו צריכה להיות מובאת בפני היועמ"ש כי כנראה חבריי שכחו את סעיף קטן
26 11ב' ג', שמחייב הסכמה בכתב של היועמ"ש אחרת לא תוגש הבקשה והנה כאן, אנו מקבלים "עמדה"
27 של שר הפנים בדבר מתן מעמד, מבלי אפילו שהוזכר אם עמדה זו הובאה בפני היועמ"ש כדרישת
28 החוק. לכן כפי שהיה במעמד הגשת התשובה מטעמנו, המצב עדיין אותו דבר ומתן מעמד של תושב
29 ארעי, בגלל שהחוק שונה תוך כדי ההליך המנהלי שלנו, לא מרפא את הפגם. גם אם עמדה זו של שר
30 הפנים לא מתקיימים תנאי הסף הקבועים בחוק. היועמ"ש לא הביע עמדה וגם לא הובא כל תצהיר,
31 לפחות שיגבו את זה בתצהיר. אז יש לנו החלטה מנהלית שהיא בעצם לא מגובת בכלום. אתקן את

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 57857-05-16 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 עצמי, יש לנו טיעון ע"י ב"כ המדינה בעיקרי טיעון שלא מגובה לא רק בהחלטה אפילו לא מנומק ואין
2 תשתית ואין כלום. זה לכשעצמו מחייב דחייה על הסף.
3 שמענו עוד טיעון, עוד פרשנות כעת בטיעונים בעל פה של המדינה, שכאילו יש שני שלבים שקודם כל
4 מבטלים אזרחות ואח"כ נותנים מעמד, זו פרשנות עצמאית, יזומה על ידי המדינה שאין לה כל בסיס
5 בהוראת החוק. החוק מחייב תנאים, שלא התקיימו כאן והם חייבים להתקיים במצטבר ואין שלבים.
6 גם פרשנות של שלבים לא הובן מאיפה הובאה פרשנות זו וגם זה שינוי חזית.
7 הרמה הרביעית, אנו מדברים על חוות דעת שפתאום, כעת בטיעון בעל פה, שומעים מחברי עו"ד קורן
8 שגם אם יש לה תאריך מאוחר של ינואר 2017 אבל היא הובאה בפני הגורמים הרלוונטיים. אפנה את
9 ביהמ"ש לטיעונים שלנו כנגד חוות הדעת, שהיא לטעמנו, מיותרת ושטחית, היא מתימרת להיות
10 חוות דעת אנטריפולוגית שאין לנו שמץ על בסיס איזה מומחיות היא מבוססת, עצם זה שהיא ניתנת
11 מגובה בחוות הדעת, כותרת השב"כ, מבחינתי זה לא אומר כלום. היא גם מבוססת על השוואות לא
12 נכונות ולא רלוונטיות. השוואה של תושבי מזרח ירושלים שאין להם אזרחות, אז לא ברור מה הקשר
13 בין ביטול תושבות של תושבי מזרח ירושלים, שהם מלכתחילה תושבים מוגנים לפי המשפט
14 הבינלאומי ההומניטרי בדיני הכיבוש ובסיסנו זאת בעיקרי הטיעון ומצד שני, לגבי אזרחים ערביים,
15 הרי אנו לא מדברים על מיעוט מהגר אלא על מיעוט יליד והדבר הזה מגובה בפסיקה של בג"צ שהבאנו
16 בעיקרי הטיעון וגם בכוחות רשמיים מטעם המדינה שכנראה נציגי השב"כ, אינם מעודכנים בה עד
17 היום.
18 הרמה הרביעית היא, הרמה שעלתה כאן גם כן בפעם הראשונה של הניתוח החוקתי שהובא כעת,
19 שחברי בעצם מציע סטייה, חריגה, לא מובנית לאיך מבצעים ניתוח של פגיעה בזכות חוקתית. לא
20 יכולתי להימנע, הופתעתי שחברי טען שצריך להכיל את נושא ההרתעה, גם שמדברים על נושא אכיפה
21 מנהלית. יש כאן ראייה, תפיסה, לא נכונה לניתוח החוקתי שצריך להכיל כי הניתוח כאן הוא חוקתי
22 גם אם אנו בהליך מנהלי. ניתוח חוקתי, כי אם ביהמ"ש יאשר את בקשת שר הפנים, אז בעצם לא
23 תהיה לבן אדם אזרחות והמדינה מבקשת מבית המשפט להשתתף בניסוי. המדינה מבקשת מביהמ"ש
24 לא רק להיות חלק מהליך מנהלי אלא להיות חלק מהפגיעה החוקתית של אחת מהזכויות החשובות
25 ביותר בכל מדינה דמוקרטית ולא אני אומרת, זה ביהמ"ש העליון אמר בעניין אלראי כשנדונה עתירה
26 נגד שר הפנים, שסירב לבטל אזרחות של יגאל אמיר, שרצח את ראש הממשלה יצחק רבין ובית
27 המשפט קבע כאשר הנימוק היה שצריך לבטל אזרחות בשל הפרת אמונים, כמו כאן. בית המשפט,
28 בג"צ, דחה וקבע שלא לוקחים החלטה חריגה כזו וכי החברה כבר הביעה את סלידתה ממעשה הרצח
29 עצמו. כך גם צריך להיות במקרה הזה.
30 חברי התייחס לעניין העמימות וטען שהחוק בכלל ברור. איני מבינה איך החוק ברור, כאשר עד היום
31 וגם אם ניקח את נוסח החוק אחרי התיקונים שלא במצב של היום, לא ברור איזה מעשה ייחשב לטרור
32 ואיזה לא. מי אמר לקבוע שהמעשה הוא טרור ומי לא. רצח או ניסיון לרצח לפי הגדרת המדינה,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 57857-05-16 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 בעצם אם ביהמ"ש יקבל את זה יהיה האי נוח כמו מי שהשתתף במחאה פוליטית נגד הכיבוש למשל.
2 אדם כזה שיסגור כביש למשל או צומת במהלך הפגנה נגד כיבוש ויוגש נגדו כתב אישום, לפי גישת
3 המדינה, גם הוא יהיה צפוי לביטול אזרחות.
4 שוב לא אחזור, כל הטענות החוקתיות נמצאים. אבקש לחדד לגבי הבשלות. גם כאן לא ברור לנו,
5 אילו באים ומגישים בקשה נגד המשיב ואומרים, עוד לא בשלה העת. אז מתי כן? מה זה בשלות או
6 חוסר בשלות, אם לא המקרה הזה. המקרה ברור. יש לנו מקרה של בקשה שהעותר שר הפנים מבקש
7 ליישם. זה המקרה השני בו הוא מבקש ליישם אם כי נדמה לי שהיה עוד מקרה שלישי שקראנו עליו
8 בתקשורת אך איני יודעת אם הוא הגיע לבית המשפט. גם אותו מקרה שלישי, מדובר שלא במקרה על
9 אזרח ערבי. התיקון לחוק משנת 2008 ולא בכדי שרק היום אנו נמצאים בפני ערכאה משפטית
10 מכובדת וטוענים נגד חוקתיות הסעיף ולא הבאנו עתירה כללית ותיאורטית כי כך ביהמ"ש היה
11 מתייחס לזה, עוד לפני שיש בפני ביהמ"ש מקרה ספציפי שדרכו יוכל לבחון את חוקתיות החוק
12 ויישמו.
13 אנו סבורים שזו בקשה שמקומה לא היה אמור להיות מוגש. גזר הדין ממנו סיפקנו את החלקים
14 הרלוונטיים לגבי שיקולי ההרתעה, שהם יכולים להיות במשפט פלילי, שיקולי ההרתעה, גמול וביטחון,
15 שכולם נלקחו בחשבון בעת ההליך, בעת גזר הדין ולאחר שבית המשפט הנכבד כמוכן שמע טיעוני
16 העונש שכללו התייחסות לשיקולי ההרתעה.
17 אי אפשר לבטל אזרחות כשהמדינה לא בטוחה מה התכלית שהיא רוצה להשיג ממנה ואי אפשר לבטל
18 אזרחות רק כדי להראות את זה ככלי בפני אחרים, רק כדי להראות הנה מבטלים לכם אזרחות, זה
19 לכשעצמו, מסר משפיל לכל אזרח, לא רק לאזרחים ערביים אלא גם לאזרחים היהודים, כמשמעות
20 הדבר שהמדינה אינה מתייחסת ברצינות למשמעות ומהות הזכות לאזרחות.
21 עוד מונח שתפס את אוזניי תוך כדי טיעון המדינה. המונח סברה. אנו מדברים על מדינה שהיא סוברת,
22 היא מניחה, היא לא בטוחה בעצם, היא מתפתלת בנימוקים שלה וזה לכשעצמו ואם גם מעיינים בכל
23 הטענות בכתב ובעל פה של המדינה, אפשר להסיק מסקנה אחת והחלטית שהמדינה לא עמדה בנטל
24 הראייתי והמשפטי כדי לבסס את הבקשה שלה ובית המשפט בהקשר הזה... התוצאה לדחות את
25 הבקשה ולא לאפשר תיקון הפגם המהותי כי המדינה צריכה לשאת בפגם שהיא נשאה בו לאורך כל
26 הדרך, אנו לא בחודש או חודשיים אנו יותר משנה ולא לתת אפשרות למדינה לעשות באמת ניסויים,
27 כי אם בית המשפט יתן למדינה לרפות את הפגם אז בית המשפט יראה כשותפיו לפגם שירפא.
28 על מנת לחדד לא שמענו שום תשובה בנושא של מדוע היישום אינו בררני, מדוע אין הפליה בישום
29 החוק, לא שמענו התייחסות כלשהי באשר לנתונים שהמצאנו מטעם השב"כ שהם מפורסמים ונגישים
30 לציבור, נמצאים באתר השב"כ שמראים על קיומו של "טרור יהודי" לפי גישת השב"כ ולא שמענו אף
31 נימוק בהקשר הזה ומבחינתנו זו שתיקה בהסכמה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 57857-05-16 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 אם בית המשפט ילך וישווה כל טיעון, ביהמ"ש יראה וכך גם אנו ראינו, שבהרבה מהטיעונים לא היה
2 להם מענה ואם לא היה להם מענה, אז המדינה היא בבחינת מסכימה לטיעונים שלא השיבו עליהם.

עו"ד פלר

3
4
5 4 נקודות קצרות. האחת, ביהמ"ש העלה את האופציה גם במסגרת פסק הדין להחזיר למדינה את
6 העניין על מנת שתבחן אותו מחדש, אנו סבורים משום הפגיעה המאוד קשה שיש בשלילת האזרחות,
7 האנלוגיה צריכה להיות מהדין הפלילי. מהשעה שהמדינה כושלת בניהול הליך פלילי לא מתאפשר לה
8 לשוב ולהגיש כתב אישום. כתב האישום ביהמ"ש דוחה והתיק נסגר. אנו סבורים שצריך להיות כך גם
9 במקרה זה.

10 מתנהל משפט פלילי ומתברר במהלך המשפט, שהחקירה הייתה פגומה ובמקרה כזה יש חובה לזכות
11 ולאחר הזיכוי לא מתאפשר לתביעה להגיש כתב אישום חדש.

12 אני רוצה להזכיר לעניין העמימות, המשיב לא הורשע בעבירה לפי החוק למניעת טרור, הוא גם לא
13 יכול להיות היה מורשע, כי לא הייתה עבירה כזו, זהו חוק חדש. מה שביהמ"ש בעצם מתבקש במסגרת
14 הליך שהוא מנהלי "להרשיע" את המשיב בעבירה אחת, הוא הורשע בניסיון רצח, ובעבירות נוספות
15 לפי חוק העונשין וכל הניתוח של מה משמעות אותה עבירה של מעשה טרור, שכלל לא נבחנה בבית
16 המשפט במסגרת ההליך הפלילי, אמורה להתנהל פה. ברי, שהחוק עמום והליך פלילי מתנהל בדרכים
17 אחרות וכל זה לא התנהל.

18 לעניין הבשלות, פה אפנה את ביהמ"ש לפסק הדין בעניין סבח, שהמדינה ואנו הזכרנו לחוות דעתו של
19 הנשיא גרוניס שם יש ניתוח ארוך של עילת הארץ של עילת הבשלות. אזכיר במאמר מוסגר, שפסק דין זה ניתן לאחר
20 המאמר שאליו הפנו חבריי והמאמר גם הוזכר בפסה"ד.

21 הכלל לעניין הבשלות הוא שמשעה שזכויות אדם נפגעות, העניין בשל לבחינה חוקתית. אין שום
22 תיאוריה הקובעת שבשלות משמעה ניסיון, כלומר, שאפשר לפגוע בזכויות אדם על מנת לעשות
23 ניסיונות. בפסה"ד בעניין סבח, הנשיא גרוניס מדגיש גם שהיו מקרים בהם העניין יהיה בשל לבחינה
24 חוקתית גם אם לא נפגעו עדיין זכויותיו של אף אחד משום שברור שתהיה פגיעה והוא נותן כדוגמא
25 את פרשת הפרטת בתי הסוהר.

26 ברור לגמרי וגם חבריי אומרים שזכויות האדם של המשיב נפגעות. אין מחלוקת ולכן אפשר לקיים
27 ביקורת חוקתית. בעניין סבח לא הייתה הסכמה שכזו. לעניין הבשלות, טענת הניסיון של חבריי שהם
28 טוענים שהם לא יודעים אם זה מרתיע, היא לכשעצמה מעידה על חוסר מידתיות. כלומר אותה טענת
29 בשלות שלהם שאומרת תנו לנו לנסות על מנת שנדע אם זה בשל, מעידה לכשעצמה שמדובר במהלך
30 לא מידתי, משום שהפסיקה קובעת באופן חד משמעי, מקום בו נפגעות זכויות אדם ולמולן יש תועלת
31 ספקולטיבית, הרי שהאיזון לא מידתי.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

28 מאי 2017

עת"מ 16-05-57857 הפנים נ' זיוד(אסיר)

1 נקודה אחרונה לעניין הרתעה. כתבנו זאת הרתעה היא בהחלט אחד מהיסודות של המשפט הפלילי
2 ובעניינו של המשיב, ביהמ"ש המחוזי הדגיש זאת אבל לא כך במשפט המנהלי. פה הפנינו לפרשת חוק
3 ההסתננות, פרשת אדם, שם התכלית של החוק הייתה להרתיע מסתננים מלבוא לישראל על ידי
4 כליאה של אנשים שנמצאים פה, כלומר, להרתיע אחרים על ידי פגיעה בזכויות אדם של אנשים
5 אחרים. זה בדיוק מה שנטען פה על ידי המדינה. המדינה אומרת לנו לא מחפשים להרתיע את המשיב
6 אלא מחפשים להרתיע אחרים ובפרשת אדם, ביהמ"ש עורך ניתוח ארוך ומפורט, מדוע עניין זה אסור
7 שלא במסגרת הדין הפלילי.

החלטה

פסק הדין ישלח בדואר לבי"כ הצדדים.

ניתנה והודעה היום ג' סיוון תשע"ז, 28/05/2017 במעמד הנוכחים.

אברהם אליקים

אברהם אליקים, סגן נשיא

עופרי